

Међу гомилом проблема са којима се Србија суочава, читава ова нова стара прича око Параде поноса постаје заморна и досадна. Можда би ова реченица звучала злонамерно да се ту ради о правој, искреној борби за ускраћена права, али дешавања око "Прајда" никад и нису показивала да је реч о томе. Верујем да то више не мисли ни просечан потенцијални учесник тог догађања. Ради се о томе да су такве параде постале светски тренд, а њих, као и све остале трендове, истомисљеници желе да прате. Желе да имају оно што имају и њихови пријатељи у свету.

Почетна теза заговорника, о паради као врсти борбе за некаква права, потпуно је лажна. Не верујем да је игде у свету постојао "Прајд" са захтевима упућеним власти, и шетња којом се бори за права. Параде се одржавају и у државама у којима су се хомосексуалци изборили за права, па и тамо где имају дозволу за бракове. Дакле, не ради се о борби за права, него о чистом примеру егзибиционизма. Просто, да назовемо ствари правим именом. Кад би неко сулуде памети одлучио да направи некакву параду хетеросексуалаца, на такву параду не би дошли сви, појавили би се само они који воле да се појављују и парадирају. Зна се где је место за испољавање сексуалности, а где то није. И зна се како се траже права, а како не.

Али, уколико постоји организација људи која жели да направи окупљање на улици, не постоји законска, ни било каква друга основа да им се право на мирне демонстрације ускрати. Нити би требало. Свако има право на окупљања, па чак и егзибиционисти. Само је питање времена кад ће се то десити, а једини евентуални проблем би могао да буде уколико се шетња овде претвори у неку хомо варијанту Mardi Grass-а. Не верујем да би то овде могло да се деси, али та врста претераног испољавања веселости је нешто што би полиција морала да спречи, кад год да се деси.

Међутим, нисам сигуран колико је мудра одлука да се "Парада" забрани. Можда је таква одлука изнуђена, и можда држава стварно није могла да обезбеди сигурност, али сумњам да је била већег ризика од многих претходних дешавања. Али, шта год неко мислио о "Паради поноса", она јесте светски тренд, а државе где је она забрањена, тај исти свет гледа као варварске. Волео то неко или не. Проблем је у томе што та парада уопште и није проблем, и што је овдашњој јавности представљен малтене као судбински проблем, питање моралног и биолошког опстанка Србије. А она је заправо обична једнодневна кратка шетња шарено обучених људи. И ништа се неће десити након тога. Небо се неће срушити, земља се неће трести, Србија ће постојати и након тога, цене ће

и даље расти, људи губити послове, а неки политичари причати о неважним стварима.

Ништа се у Србији променити неће, и таквом шетњом геј особе неће бити нимало ближе остварењу својих права (каква год да су), јер никаква права шетњом и не траже. А поготово неће бити ближи промени закона који третирају брак, породицу и усвајање деце. Питање је који су разлози због којих је неко овдашњу јавност плашио парадом. Србија је њу требало да дозволи, јер њеним одржавањем не губи апсолутно ништа. Ако једна Турска, коју многи и даље сматрају заосталом, може да приушти одржавање параде, што би се Србија плашила? Премијер Дачић вечерас изјављује како „забрана Параде није пораз, него победа Србије". Па није ваљда Србија ратовала са геј покретом. И крајње је време да то престане да буде важно државно питање, јер оно то није. Србија има важније проблеме.

Што се тиче истинске борбе за права гејева, која се код нас никад није десила, шта раде геј организације? Због чега не напишу јасну декларацију, проглас, или било који документ у коме би јасно написали која права су им ускраћена, и шта је оно што од друштва захтевају? Нека траже, уколико им то већ није нуђено, простор у државним медијима, у којем би могли да покажу чиме су незадовољни. И не само то. У Србији постоје јавне личности чија су хомосексуална опредељења мање или више позната. Они се јавно залажу за одржавање параде, али своје опредељења од јавности крију. Уколико је теза потенцијалних учесника та да је један од циљева Параде приближавање јавности, показивању колико их има, због чега те јавне личности крију своја права опредељења? Ако је већ неко политичар, истакнути културни радник, или режисер, и позива власт да дозволи Параду, зар није ефектније, и поштеније према свима, прво признати своја опредељења. То је права борба за геј права. Ћутање и истовремено пљување по власти, уз позивање других на егзибиције по улицама, није никаква борба. А да не помињем колико такво лицемерно ћутање, и тражење од других да парадирaju у

циљу приближавања ка јавности, личи на софистицирану верзију викања у микрофон, и позивање на јуриш са сигурности терасе Народног позоришта.

А сексуалност није оно што највише одређује човека, барем не на тај начин, и уколико неко каже да је угрожен у друштву због своје сексуалности, не ради се о томе да је егзистенцијално угрожен. Нисам сигуран да истополни брак и усвајање деце, што би неке организације могле да захтевају, представљају део основних права људи. Имовинско правни односи (заједничка имовина, тестамент...) који се обично наводе као разлог истополног брака, могу да се регулишу и на други начин, а не браком. Али, зашто онда исто тако не дозволити и полигамију? Сигуран сам да у Србији живе муслимани који би желели да остваре своје религијско право да живе у полигамном браку. И сигурно је да њихова права нису ништа мања од права геј парова. Или, шта је са онима који верују у полиандрију, и који желе да ожене жену која већ има мужа? Можда постоје жене које су популарне, и парови којима би ово одговарало. Постоји пуно жеља за различитим браковима, и жеље гејева нису ни по чему ексклузивне. Али таква Пандорина кутија се у свету још увек не отвара, и засад убедљива већина држава одобрава једино бракове двоје супружника. Међутим, све и да сутра све државе света омогуће такве бракове, није крај света. Ако некад у будућности држава хоће да им да документ којим показује да је примила к знању њихов заједнички живот, нема ту ничег страшног, ништа од тога није разлог да би се нападала парада и тукли људи на улицама.

Забранити изложбу, дозволити шетњу

Пише: Зоран Грбић

четвртак, 04 октобар 2012 00:37

